

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาล

ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์ ได้มีหนังสือที่ สธ ๐๙๑๓.๐๔/๑๒๐๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยมีรายละเอียดดังนี้

เนื่องด้วยจากการนิเทศ ติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลหลายประเด็นที่ไม่ทราบว่าเป็นไปตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดหรือไม่ ประเด็นที่สงสัยมีดังนี้

๑. โรงพยาบาลที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยเผาในเตาเผามูลฝอยติดเชื้อแบบสองห้องเผาที่มีอุณหภูมิในห้องเผามูลฝอยติดเชื้อไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียส และไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียสในห้องเผาควัน ไม่มีการควบคุมอากาศที่ปล่อยออกจากเตาเผามูลฝอยติดเชื้อตามเกณฑ์มาตรฐานอากาศเสียที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถือว่าการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลไม่ถูกต้องตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนดใช่หรือไม่

๒. โรงพยาบาลตามข้อที่ ๑ ต้องทำหนังสือแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นทราบ และราชการส่วนท้องถิ่นต้องออกมาตรวจสอบเตาเผาของโรงพยาบาล เพื่อให้ความเห็นชอบในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเป็นหนังสือไว้ แต่ปัจจุบันราชการส่วนท้องถิ่นยังไม่ออกข้อกำหนดท้องถิ่น และไม่ได้ทำหนังสือให้ความเห็นชอบ โรงพยาบาลจำเป็นต้องได้รับหนังสือให้ความเห็นชอบจากราชการส่วนท้องถิ่นหรือไม่ ถึงจะถือว่าปฏิบัติได้ตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

๓. โรงพยาบาลที่กำจัดด้วยเตาเผามูลฝอยติดเชื้อของรพ. และรพ. ที่ส่งมูลฝอยติดเชื้อให้บริษัทเอกชนเก็บ ขน และนำไปกำจัด มีการเก็บค่ากำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากคลินิกเอกชนที่นำมูลฝอยติดเชื้อมาฝากกำจัด โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของรพ. ได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการรพ. ขอให้ความช่วยเหลือรับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้กับคลินิกเอกชนเป็นการชั่วคราว จนกว่าราชการส่วนท้องถิ่นจะมีระบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ โดยออกใบเสร็จรับเงินเป็นค่ากำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้กับคลินิกเอกชน การดำเนินงานดังกล่าวสามารถกระทำได้หรือไม่ อย่างไร

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานกับผู้หารือ และนำเสนอประเด็นข้อหารือดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๔-๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติสรุปได้ ดังนี้

๑. กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒๖ กำหนดไว้ว่า “...เตาเผามูลฝอยติดเชื้อต้องมีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียที่ปล่อยออกจากเตาเผาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” แต่เนื่องจากปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานดังกล่าวไว้ ดังนั้น โรงพยาบาลจึงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของกระทรวง

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๓/ ๑๒๓๓ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขมีถึงผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผา
มูลฝอยติดเชื้อ หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิดตามกฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

๒. ตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๖ บัญญัติให้
ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ต้องแจ้งให้
ราชการส่วนท้องถิ่นที่สถานบริการการสาธารณสุขนั้นตั้งอยู่ เพื่อจัดส่งเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบระบบ
กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และเมื่อราชการส่วนท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว
ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขจึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้ ดังนั้น
จึงขอเรียนว่า โรงพยาบาลควรดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
ของโรงพยาบาลชอบด้วยกฎหมายต่อไป

๓. พิจารณาจากข้อกฎหมายแล้วไม่ปรากฏว่าโรงพยาบาลมีหน้าที่ในการให้บริการ
จัดการมูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต่อบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น
มีเพียงสิทธิที่จะขอจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองตามข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัด
มูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘
กำหนดให้อำนาจในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เป็นของราชการส่วนท้องถิ่น และมีอำนาจออก
ใบอนุญาตให้เอกชนที่ประสงค์จะดำเนินกิจการโดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน
ด้วยการคิดค่าบริการ ตามมาตรา ๑๙ ดังนั้น จึงเห็นว่า โรงพยาบาลไม่มีหน้าที่ในการรับรวบรวมหรือ
กำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากบุคคลภายนอก และไม่สามารถเรียกเก็บค่าบริการจากคลินิกเอกชน รวมทั้ง
ไม่สามารถออกไปเสิร์ฟรับเงินได้

สมชาย ตู๋แก้ว

(นายสมชาย ตู๋แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการ

พิจารณาแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๙ สิงหาคม ๒๕๕๙